

MOKYKLA — ARČIAU PRIE GYVENIMO!

Iš rajono Darbo žmonių deputatų tarybos šeštojo šaukimo penktosios sesijos

Praėjusį ketvirtadienį į rajono kultūros namų salę susirinko rajono Tarybos deputatai, apylinkių Tarybų atstovai, mokyklų vadovai. Cia įvyko rajono Darbo žmonių deputatų tarybos šeštojo šaukimo penktoji sesija. Sesijos dienotvarkėje buvo svarstomas klausimas dėl mokyklos ryšio su gyvenimu stiprinimo ir dėl tolesnio liudies švietimo sistemos vystymo Zarasu rajone.

Pranešimą minėtu klausimu padarė rajono liudies švietimo skyriaus vedėjas deputatas BUDAVIČIUS.

Pranešėjas kalbėjo apie darbininkais, kiti sėkmigai tai, kad TSRS bei LTSR išlaikė stojamuosius egz-Aukščiausiuju Tarybų minus į jvairias specialias Istatymuose „Dėl mokyklas.

mokylos ryšio su Pereinamuju laikotarpiu, gyvenimu sustiprinimo reorganizuojant mokyklą, ir dėl tolesnio liudies švietimo sistemos vystymo“ atispindi pribrendę tarybinės visuomenės poreikiai pereinamuoj iš socializmo į komunizmą laikotarpiu.

— Mūsų rajone, — kalba drg. Budavičius, — per pastaruosius metus žengti pirmieji žingsniai mokyklos ryšiu su gyvenimu stiprinanti. Vadovaujantis pakeistomis mokymo programomis bei planais, I—IV klasėse mokytojai įdomiai organizuoja rankų darbų pamokas, V—VII klasėse pagerėjo praktikos darbų dirbtuvėse bei mokymo sklypuose dėstyamas, prie visų vidurinių bei septynmečių mokyklų auginami triušiai, geriau dėstomi fizikos, geografijos, chemijos bei kiti gamtos mokslai, VIII—X klasės mokiniam geriau organizuojama praktika vasaros metu.

— Slandien, draugai, — toliau sako pranešėjas, — ir reikia apsvarstyti, kokliai kella, priemonėmis ir būdais mes turime rekonstruoti švietimo tinklą ir jo gamybiniu mokymo turinį.

Visų pirmą, būtina įvydyti visuotiną privalomą aštuonerių metų apmokymą. O tai galima padaryti tik tada, kai bus gerai išdėstyta mokyklų tinklas, sutvarstyti tikslis privačių lankytiki mokyklą apskaita. Reikia pasakyti, kad pastaraisis klausimas vykdomas nepatenkinamai.

Smalvų (pirm. drg. Malakauskas), Bikėnų (pirm. drg. Stoma), Suvieko (pirm. drg. Cibulskis), Samanių (pirm. drg. Kuzminovas) ir eilėje kitų apylinkių sudaryti sąrašai netikslus. Tenka prisipažinti, kad liudies švietimo skyrius bei rajono vykdomasis komitetas nesiėmė griežtų priemonių prieš atskirų apylinkių vadovų, nesirūpinančių privalomo mokymo apskaitos sutvarkymu, apsieidimą.

Daugelis apylinkių Tarybų nesirūpina vaikų pasiuntimui į mokyklų bendrabučius, jų maitinimui valstybės lėšomis, materialiniu aprūpinimiu. Tų apylinkių pirmininkai turėtų pasimokyti iš Girsių apylinkės pirmininko drg. Sileikio, kuris gerai rūpinasi visais šiaisiaus klausimais.

Bendrabučiuose moksleivai išlaikomi tik biudžeti-

nėmis arba mokyklų nebiudžetinėmis lėšomis. Įmonės, kolūkiai, tarybiniai ūkiai prie šio reikalo neprisideda.

Tik vienas V. Kudirkos varde kolūkis (pirm. drg. Bagdonas) dalinai savo lėšomis išlaiko kolūkio mokinius, be-

simokančius Šniukštų septynmetėje mokykloje. Tai vienintelis rajone pavyzdys. O kodėl negalėtų padėti savo kolūkiesi vaikų pragyvenimui mokykliniuose bendrabučiuose „Lenino atminimo“ bei Ždanovo vardo kolūkiai - milijonieriai bei kitos rajono žemės ūkio artelės?

Norint reorganizuoti į aštuonmetės Lupenkos, Suvieko, Užukaimio, Imbrado septynmetes mokyklas, būtina pastatyti prie šių mokyklų po pastatą, kuriame būtų galima atidaryti po 2 klasės ir bendrabučius ne mažiau 35–50 mokinii. Kitokiu atveju perėjimas į aštuonmetę mokymą čia neįmanomas. Vien biudžetinėmis lėšomis per 2–3 metus šios

problemos negalima išspręsti. Statant minėtus mokyklinius pastatus, negalima apsieiti be M. Melnikaitės vardo, Kalinino vardo, „Pirmūno“ kolūkių, Kimbartiškių tarybinio ūkio pagalbos. Deja, minėti ūkiai tuo nesirūpina. Ir vėl jiems pavyzdžiu reikia pastatyti V. Kudirkos vardo kolūkį, kuris nemokamai išskyre miško medžiagą, transportą, statant naują Šniukštų mokyklą.

Kalbant apie aštuonmetės mokyklų politechniniu mokymo bazę tenka priminti, kad trūksta medžiagų, ypač tokiai, kaip fanera, stora lakštinių skarda ir kitų. Šis klausimas galėtų būti išspręstas tik kartu su šefuojančiomis organizacijomis. Mokyklų šefavimui mažai domisi rajono Tarybos kultūros bei švietimo komisija.

— Siaisiaus metais, — kalbėjo jis, — mokyklą lanko 170

darbininkų ir tarnautoju. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad tai nemažas skaičius. Tačiau jis atrodys mažyčiu, palyginus su nesimokančių darbininkų iš tarnautojų skaičiumi, kurie neturi septynmečio arba vidurinio išsilavinimo. Štai statybų remonto kontoroje dirba 37 žmonės, nebaigę septynmetės arba net pradinės mokyklas. Nesimoko jie, nesimoko ir viršininkas drg. Goršanovas, nors jis baigęs vos keturių klasės. Panaši padėtis krakmolo fabrike, vietinio ūkio valdyboje, finansų skyriuje.

Ir tas jaunimas, kuris

šandien dirba ir mokosi,

nesulaukia iš jstaigų ar įmonių vadovybės paramos.

Retas faktas, kad jaunuoliai-darbininkai, baigę mūsų

mokyklą ir gavę brandos

atestatą, būtų iškeliami darbe,

pervedami į atsakingesnį barą. Maža faktų, kad

jais būtų pakeičiami maža-

moksliai, turintieji salygas,

bet nesimokantieji žmonės.

Šią priemonę reikėtų taikyti,

tuos pačius pasikeistų darbininkų pažiūra į mokslą.

Kartais nesudaromos saly-

gos ateiti į pamokas, ne-

vykdomas TSRS Ministerijos

Tarybos nutarimas „Apie

kalbėjant apie netinkamą vie-

tinį Tarybų, jstaigų, įmonių vadovų rūpinimasi dar-

bo jaunimo mokymu, apie

mokomojo-auklėjamojo dar-

bo kokybės pagerinimą ra-

jono mokyklose.

Po pranešimo įvykusiose diskusijose rajono Tarybos deputatai, apylinkių Tarybų pirmininkai

Faktai ir skaičiai

(Iš pranešimo)

Zarasų rajone dabar veikia 4 vidurinės mokyklas, turinčios 1400 mokinį. 2 vidurinės mokyklas veikia kaimo vietovėje.

3570 mokiniai mokosi 12 septynmečių bei 33 pradinėse mokyklose.

Rajono ribose dirba 281 mokytojas, iš kurių 133 su aukštuoj ir nebaigtu aukštuoj mokslu, 60 mokytojų mokosi neakivaizdžiai.

Zarasų mieste veikia darbininkų jaunimo mokykla su 12 klasė, be to, kolūkiose kaimo jaunių mokyklių klasės.

Laisvalaikį vaikai praeidžia rajono pionerijos nuošiame, sporto mokykloje. Yra miesto vaiku darželis. Siemet pradėtas statyti 450 vietų mokinų bendrabutis.

80 mokiniai išlaikomi valstybės lėšomis. Siemet rajono mokyklių reikalams buvo skirta apie 5,5 milijono rublių lėšų. Vieno moksleivio išlaikymas ir mokymas valstybei kasmet atsieina 1300 rub.

Turmantu vidurinė mokykla paprašė „Lenino atminimo“ kolūkio pirmininką drg. Grigorjevą išskirti medžiagos tvorai. Kolūkio valdyba dėvė mokyklai atliekas, gautas piaunant lentas. Tačiau šiemet nepamiršo mokyklai pateikti ir saskaitos.

Antras pavyzdys. V. Kudirkos vardo kolūkis ekonomiškai silpnas. Tačiau arteles valdyba nemokamai išskyre miško medžiagą mokyklas statybai, rūpinasi bendrabutyje gyvenančiais mokiniais. Gavus mokinui dvejetą, su jo tėvais šnekasi pati kolūkio pirmininkas drg. Bagdonas.

Septynmetis stato didelius uždavinius, — sako toliau kalbantysis. — Juos ivykdyti gali tik išsilavinę, sajmoningi žmonės. Reiškia, mokymuisi didžiausią dėmesį turi skirti ne tik kultūros-švietimo įstaigos, bet ir vietinės Tarybos, įmonės, įstaigos, kolūkij bei tarybių ūkių vadovai.

Diskusijose taip pat kalbėjo deputatai drg. drg. DOROFIEJEVAS, JUODKAITĖ, LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas drg. ZIDONIENĖ, Tilžės apylinkės pirmininkas drg. ROMELIS. Pasibaigus diskusijoms, buvo priimtas metais sprendimas,

Faktai ir skaičiai

(Iš pranešimo)

Zarasų apskrityje (ji apėmė dalį Dūkšto, Dusetų rajonų) 1939 metais buvo tik viena gimnazija su 195 mokiniais.

Pradinį mokyklų tinklas buvo 2 kartus mažesnis negu dabar. Viso mokyklas lankė 2000 mokiniai.

Apskrities mokyklose dirbo tik 90 mokytojų, gimnazijoje—15, iš kurių aukštajai ir nebaigtai aukštajai išsilavinimą turėjo vos 9 žmonės.

Kitų tautybių gyventojų vaikai neturėjo galimybės mokytis savo gimnazijai. Nebuvo vakarieninių mokyklų, užklasinių ir užmokyklinių įstaigų.

Beraštinas ir mažažiškumas apskrityje siekė 50 procentų.

„MANO TOKS CHARAKTERIS...“

Apie vienuoliką valandą nystės merginą. Mergina, gi, atima iš manęs net tuos nakties rajono milicijos skyriaus budinčio kabinete ausjė rėžiančiai sucirškė telefonas. Skambino „Raudonojo Spalio“ žemės ūkio artelės kolūkietė Monika Kochankienė ir prašė paimti į Arliškių kaimą atsibasčiusj chuliganus.

Netrukus „Emka“ su trimis operatyviniais darbuotojais buvo vete: „Kur chuliganas? Kas nukentėjo?“. Pilietė Kochankienė parodė iš eilės išmuštus beveik visus savo trobos langus. Chuligano gi nebepasiekė motociklo prožektorių šviesos...

Kambarje radome prie stalo sėdinčius pagyvenusį vyrišķį ir nebe pirmos jau-

MASKVA. Grupė Visasajunginio garsų užrašymo moksliquo tyrimo instituto inžinerių sukonstruavo komplektą aparatūros, skirtos jrašymui magnetinę plokštelię.

Aparatūra įgalina užrašyti garsus, perduodamus iš eifro, o taip pat iš televizijos filmavimo kameros. Naujoji technika leis operatyviai keistis programomis tarp teletcentrų, plėsti reportažų perdavimą per televiziją.

Nuo traukoje: inžinieriai A. Gončarovas (iš dešinės) ir D. Sokolovas daro išrašą į magnetinę plokštelię.

V. Kunovo ir B. Trepetovo nuotr. (TASS).

Radijo mēgėjui pasisekė

Radijo mēgėjas pensininkas Algirdas Monkevičius, gyvenantis Rietauve, ilgai dirbo, stengdamasis priimti tolimalią televizijos programą. Jis įsigijo televizorių „Rekord“ apie 200 mikrovoltų jautrumo, išbandė keletą antenų rūsių. Monkevičiu pasisekė sukonstruoti dviaukštę kvadratinę anteną su trimis elementais. Televizorių pradėjo veikti. Daabar Monkevičius, gyvenantis už 250 km nuo Vilniaus, žiūri sostinės televizijos programą, o taip pat programas iš Rygos ir Kaliningrado. (ELTA).

nystės merginą. Mergina, gi, atima iš manęs net tuos Irena Bagdonavičiūtė, atvykusi iš Smalvų apylinkės pas seserj Moniką, kuri čia jai persantį nepažįstamą „gvyvanašlį“ Juknevičių. Gal pasrūva ašaromis, — neša ir būtų sutarę vestuves, į Galitiškes už 7 kilometrų... Isimylėjo senatvėje se kristi akmenys. „Jaunikis“ sumetė, kad ne kas kitas, o

Chuliganas, išmušęs kollieraitis“ gąsdinąs juos. Bagdonavičiūtė išsigynė, bet nukentėjusios Kochankienės organizuotos piršlybos sužlugo.

— O kur dingo „didvyris“, išdaužęs langus?

Neblogai nugyveno amželį Nikodemą ir Uršulę Jakutai. Išaugino, išmokė ir išeide į žmones du sūnus ir 3 dukras. Jau turi jie anūkų. Tiesa, retai tenka pasidžiaugti vaikais — tik chuliganiškai. Senis, nudeltuomet, kai jie atvyksta paatostogauti į gimtają Gerkonij kaimą (Dūkšto rajono Beržininkų apyl.). Siaip jie leidžia dienas dviese: jis dirba eiguliu Dūkšto girininkijoje, ji — namų šeimininkė.

Jakutai gyvena pasitūrinčiai: turi karvę, telyčią, jog aidas miškais toli sklinasi. Aplink graži ir erdvę gyvenamajį namą užveisitas sodas. Atrodo, gyvenk ir džiaukis. Bet...

Zvelgiant į giliai raukšlių išvagotą senutės Uršulės veidą pastebime tame didejl susikrimtimą, nervingumą. Jakutienė pradžioje kalba atsargiai, nedraisiai. Bet neužilgo, kaip sakoma, atveria širdį:

— Septintą dešimtį metų nešame mudu su Nikodemu. Keturias dešimtis išgyvenome drauge. Sutarėme gražiausiai, buvome laimingi. O štai prieš kokį ketvertą metų mano Nikodemą nelaibasis apsėdo. Iš darbo pradėjo gržtīti vėlai, tik apie pusiau anksty. Laukiu jo ir bijau sulaukti: gero žodžio — nenaudėliu. Taip, nenaudi jo nebegirdžiu. Niekada dėliu, pil. Bagdonavičiūte. Zmonai jis tapo vilku, visuomenėi — nenaudėliu. Taip, nenaudėliu to aug kalta tu, mergina, užmezgusi nevo, o dabar kone kasdien kuris tau tinka į tėvus, net niame sklype, auginu gyvulius — stengiuosi ir dėl savęs, ir dėl Nikodemo. O jis neatneša į namus savo atlyginimo. Dar-

Chuliganas, išmušęs kollieraitis“ gąsdinąs juos. Bagdonavičiūtė išsigynė, bet nukentėjusios Kochankienės organizuotos piršlybos sužlugo.

— O kur dingo „didvyris“, išdaužęs langus?

Pasiteiraujame pās Jakutą, kokiais sumetimais jis per naktį pėsčias sukorė 40 kilometrų kelią ir pasielgė pasidžiaugti vaikais — tik chuliganiškai. Senis, nudeltuomet, kai jie atvyksta paatostogauti į gimtają Gerkonij kaimą (Dūkšto rajono Beržininkų apyl.). Siaip jie leidžia dienas dviese: jis dirba eiguliu Dūkšto girininkijoje, ji — namų šeimininkė.

Zino Jakutis, kad ši jo „meilė“ negarbinga. Todėl jis gédinasi žmonių. Pasimatymus „mylimajai“ skirta toliau nuo kaimynų akių. Bet pamiršta senis eigulys, jog aidas miškais toli sklinada...

— Kam jūs ardote buvusią darnią šeimą, — paklausėme Ireną Bagdonavičiūtę.

— Aš? Aš neardau, — akiplėšiskai paprieštaravo ji.

— Bet jūs paviliojote Jakutį. Kodėl jūs nemete ateis šio šlykštaus žaidimo, nepasuničiate senio pas jokrąja žmoną?

— O mano tokis charakteris: negaliu įžieisti gero žmogaus, altumti jį.

Sit kaip. Kalba vyksta apie žmogų — geras jis ar blogas. Bagdonavičiūtei jis geras, kada pas ją ateina su dovanomis. Deja, tik Bagdonavičiūtei. Zmonai jis tapo vilku, visuomenėi — nenaudėliu. Taip, nenaudėliu, pil. Bagdonavičiūte. Ir dėl to aug kalta tu, mergina, užmezgusi nevo, o dabar kone kasdien švarių draugystę su seniu, muša. Aš dirbu pasodybių kuris tau tinka į tėvus, net senelius.

A. Lysovas
V. Šakalys
„Pergalės“ korespondentas

TOKIE FILMAI bus demonstruojami šią savaitę

„TĖVŲ NAMAI“ (suaugusiems) ir	Mukuliai Mukuliai	7 Riešutinė 8 Sunelė Lupenka Riešutinė
„GEGUŽĖS ZVAIGŽDĖS“ (visiems)	„SERZANTAI“ (visiems) ir „VALSTYBINIS ERMITAZAS“ (visiems)	3 Kimbartiškiai 5 Zavisiškiai 6 Stačiūnai 7 Zavisiškiai 8 Stačiūnai
Baibiai Vajesiškis Bikėnai Baibiai Vajesiškis Bikėnai	3 4 5 6 7 8	3 4 5 6 7 8
„KJIEVIETĖ“ II serija (suaugusiems) ir „V. I. LENINAS“ (visiems)	„KUR TU, MANO DRAUGE“ (suaugusiems)	Kimbartiškiai ir „SOMBREIRO“ (visiems) ir „LENINAS SPALYJE“ (visiems)
Stelmužė Raudinė Raudinė Ažubaliai	3 4 5 6	3 ir „SOMBREIRO“ (visiems) 3 ir „LENINAS SPALYJE“ (visiems)

Melynosios studijos arkapitonas

Biografijos gimimas

Pirmoji naktis...

Tartum būgnai, Trankosi ir trankosi. Isibėgėję stepių vėjas užgrūna palapines. O palapinėse žmonės... Jie — keturie: Iskanderis, Miška Akrobatas, Kibrikas ir Anatolijus.

Jaunasis kazachas Iskanderis sėdi prie jėjimo. Užvertės garbanotą galvą, jis pulsaliu dainuoja. Tarp pirštų dūzgia dvi dombos gyslos:

„Zirga eiklų aušroj pabalnojū
Ir stepe nušuoliuosiu, lyg vėjas.
Ir pavysiu tave, Kamandžial, ir

[sustosiu,
Miška Akrobatas rašo laišką. Ilgą laišką su šauktukais, su fotografijomis.
Kibrikas taiso batus ir dūsauja...

O Anatolijus gérasi: „Ir kokie įžvalgūtie statybiniųkai! Nebūt tvirtai sukale kuo liuk, palapinė nuskristų kaip pasakū kilmamas.“

— Rupūžes! — išsprūsta Kibrikui, kada plakutas pataiko į pirštą. — Neiškésiu... — murma jis panosėje. Ir neaišku: plakutuko smūgio ar dar ko nors...

Plakutas daugiau į pirštą nebepataiko, ir Kibrikas numeta prie gulto batus su naujais, storais puspadžiais.

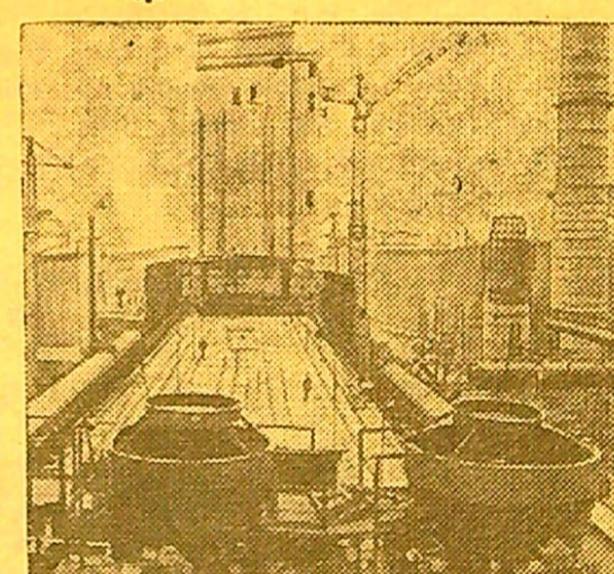
...Visi miega. Anatolijus nusimeta antklotę, pasirausia kampe ir ištraukia žemėlapius, su kuriais niekada neišsiskiria Miška Akrobatas. Žemėlapis patiestas ant grindų, ir kišeninio žibintuvėlio spindulys apčiuopia mėlynas upių arterijas.

Anatolijus matuoja sprindžiaus...

Iki Indijos vandyno, esančio prie pat vaikino kelio, — šeši tūkstančiai kilometrų. Iki Didžiojo okeano — penki tūkstančiai.

Iki Baltijos — keturi.

Tėsinys. Pradžia Nr. Nr. 129, 130.

STALINSKAS. Kuznecko metalurgijos kombinate įrengiamos galinga aukštakrosnė ir kokso baterija. Jos pradės veikti dar šiais metais.

Nuo traukoje: bendras statomas kokso baterijos vaizdas.

V. VOITENKOS nuotr. (TASS).

Zibintuvėlis užgesta, Anatolijus sėdi tamsoje. Mažytis langelis palapinės stoge praleidžia Didžiojo Lokio žvaigždes, ir ių šviesoje žiba vaikino akys... Gal būt, pro jas plaukia sunkūs tralbotai, skrieja balttelės jachtos, ant bangu skiauterės tūpi žuvėdros...

Geltonoje žibintuvėlio šviesoje verčiasi ir verčiasi vadovėlio puslapiai...

...Džiuvale siaučia sniego pūga. Kajuko perėja, ir už trijų kilometrų žydi sodai. Cia jau Džambulus...

...Stepė raudonuoja aguonomis.. Nuo medžiojo skuba džieiranai. Bet už juos greitesnis berkutas...

...Visos pavasario fazės per vieną dieną. Belėka pasikelti į Tian-Sanj... Romantika? Ne. Tikrovė.

Ryte pabudo nuo šalčio. Palapinė pusiau pravira, Niekų pasaulyje nesistebintis Miška Akrobatas sustingo su praverta burna. Vieitoje slenkščio—vėpūtinis. Sniegas, tikras sniegas.

— Kas gi čia dabar?! Ziema?! — nesitikėdamas klausia save Anatolijus.

O Palanga, — tolima Palanga! — vaisina šernukšniais išskrendančius varnėnus. Romantika? Ne. Tikrovė.

Gultas kampe tuščias. Išnykė stori puspadžiai kartu su šeimininku. Panurės Iskanderis užmetė rankšluosčiu dombrą. Dabar ji nereikalinga. Iskanderis jautėsi šeimininku, jis jėistas. Kibrikas — blogas svečias: išbėgo, kaip vagis, načia.

Iskanderis stovi lauke. Kokia plati kazachų stepė ir koks mažytis joje žmogus! Kibriko pėdas užpusė sniegas. Ir niekas jo nesurastas, ir... neieškos. Negi išspaus bėglys žymes akmenuolatą takyre!*.

Romantika? Ne. Tikrovė.

...ir pirmosios dienos didelėje statyboje...

Ruduo — ne metas aguonomis. Stepė pilkšva — nuo dulkių ir pelynų. Vėjas iš tolimų sopkų siaučia ašuočių kuokštus.

Ir tik viena raudona aguonėlė plakasi viršum pastolių.

Miška Akrobatas ir Anatolijus stovi už jos nugaras.

Mūrininkai — skruzdėlės. Vikrai juda rankos, Rodosi, pagal iš anksto apskaičiuotą trajektoriją. Raudona skarutė vieniša tarp papachų, besnapiai piločių ir avikilių triaušių.

— Paprašyčiau į padėjėjus, tik galveles kaip viščiuokams susiūsuk, — žūliai mūrininkė žaižaruoja akimis į vaikinus.

Miška rausta... Jie paskuba atsitolinti lentiniu tilteliu.

*) Takyras — išdžiūvusi, sutvirtėjusi žemė, išgaravus pavasariniam vandeniu.

(Bus daugiau).

Redaktoriaus pavad.

A. MATIUKAS

Kino teatruse

ZARASAI — „Lelija“ (spalvotas) — 3—4 d. d.

DEGUCIAI — „Kodru atamanas“ (spalvotas) — 3—4 d. d.

TURMANTAS — „Jos kilnijų širdis“ — 3—4 d. d.

Zarasų MMS reikalingi:

TRAKTORININKAI,

EKSКАVATORИNINKAI,

KALVIS IR STALIUS,

KROVĖJAI (vyrai ir moterys).

Mechanizatoriai reikalingi darbui su melioraciniem mašinomis.